

який очолив правовий масив у сфері правового регулювання надання соціально-побутових, психологічних, соціально-педагогічних, соціально-медичних та інших послуг.

Однак численна правова база у сфері надання соціальних послуг також потребує вдосконалення, що зумовлено кількома причинами, які умовно можна поділити на три блоки: 1) прогалини у бюджетному законодавстві, які порушують рівність доступу суб'єктів, що надають соціальні послуги сім'ям з дітьми до джерел фінансування; 2) відсутність механізмів впровадження норм Закону України «Про соціальні послуги», які мають регламентуватись відповідними підзаконними нормативно-правовими актами; 3) недоліки у визначенні понятійного апарату і термінології у чинних нормативно-правових актах, які регламентують сферу надання соціальних послуг [4].

Таким чином, становлення законодавства у сфері соціального захисту сімей з дітьми пройшло тривалий період, який можна умовно поділити на п'ять етапів.

Сьогодні законодавство у сфері соціального захисту характеризується прийняттям значної кількості законодавчих актів у сфері соціального захисту сімей з дітьми, що перетворює цю сферу правового регулювання на громіздку та складну систему. У зв'язку з цим, також не можна говорити про створення єдиного порядку надання соціальної допомоги сім'ям, у яких виховуються діти. У зв'язку з цим стоїть першочергове завдання - виробити концептуальний підхід для подальшого реформування законодавства у сфері соціального захисту сімей з дітьми, для зменшення негативних наслідків непослідовної зміни державної політики у цій сфері.

Бібліографічні посилання:

1. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посіб. / Б.Л. Сташків. — К.: Знання, 2015. — 405 с.

2. Тюльпа Т. М. Історія становлення та розвитку соціальної допомоги: навчально-методичний посібник. - Глухів: РВВ ГДПУ, 2008. - 92 с.

3. Ступак Ф. Я. Благодійність та суспільна опіка в Україні (к. XVIII- п. XX ст.) / Ф. Я. Ступак. — К.: Інститут історії НАН України, 2009. — 269 с.

4. Сильченко С.А. Деякі проблеми сучасного стану соціального законодавства / С. А. Сильченко // Право і безпека: Науковий журнал. — 2015. — № 4 (41). — С. 241-246.

5. Дубич К. В. Нормативно-правове забезпечення системи надання соціальних послуг населенню України / К. В. Дубич // Часопис цивільного і кримінального судочинства. — 2012. — № 1. — С. 12-19

Клініцький І. І.

здобувач вищої освіти юридичного факультету ДДУВС

ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПОДАТКОВОГО ПРАВА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Загальнодержавний бюджет необхідно використовувати виключно для реалізації програм, які знаходяться в рамках інтересу максимальної кількості громадян. Так, першочерговими сферами слід вважати:

- забезпечення можливостей реалізації правових норм відповідно до закону;
- контроль за реалізацією встановлених правових норм;
- соціальний захист населення в умовах соціальних ризиків.

Аналізуючи досвід демократичних держав, не можна прийти до однозначного твердження щодо участі держави в соціальній сфері, в той час як забезпечення реалізації норм права, контроль за таким - в більшій мірі мають подібності. Характерна риса зазначеного підходу полягає в тому, що державна бюджетна політика включає в себе реалізацію програм з максимальним соціальним ефектом: наприклад, в Чехії, Фінляндії, Норвегії та Німеччини державний бюджет і місцеве самоврядування повністю фінансують отримання вищої освіти для всіх громадян в державних і комунальних установах, організацію соціального житла та інші стимулюючі ринок праці програми. Також даний підхід до організації державних витрат ототожнюють з двома явищами, щодо яких має місце суттєва полеміка:

1) високі допомоги по безробіттю (негативна критика таких - держава стимулює культуру соціального утримання);

2) гарантований безумовний дохід - за станом на початок 2018 роки не втілена ні в одній державі з зазначених вище, але активно обговорюється далеко не на рівні парламентських кулуарів [2, с. 382].

Таким чином, ґрунтуючись на описаних вище тенденціях в державній політиці, має місце твердження, що підходи до організації процесу збору податків і інших обов'язкових платежів в зазначених двох групах країн мають суттєві відмінні риси, і це, перш за все, залежить від різного ступеня навантаження на бюджети. Проте представникам як першої категорії, так і другої властивий ряд новаторських рішень, вивчення їх і є предметом даної роботи в контексті об'єкта дослідження - соціальних відносин в сфері збору податків. Предметом в рамках обраної тематики необхідно вважати інноваційні тенденції в податковому праві.

Слід виділити наступні завдання:

1) проаналізувати зазначені вище моделі організації податкової системи на новаторські особливості встановлення обов'язкових платежів;

2) з'ясувати істотні моменти реалізації процедур виплат платниками податків обов'язкових платежів в наведених вище державних утвореннях;

3) проаналізувати можливості застосування міжнародного досвіду в рамках українських реалій. Актуальність досліджуваної теми полягає в тому, що створення стабільного економічного зростання і основи для такого у вигляді комфортного правового поля - одна з найважливіших соціально необхідних потреб для України як державної інституції.

Податкова система, як фундаментальна основа для існування держави, починає в тій чи іншій формі вибудовуватися з самого початку існування державного інституту. Найбільш суттєвою епохою, з точки зору оптимізації та уніфікації податкового права, необхідно вважати двадцяте століття, оскільки саме в цьому відрізку історії були створені вдосконалені форми оподаткування. Наприклад, податок на додану вартість. Прогресивність даного платежу полягала в тому, що такий виключив своїм введенням ряд акцизних платежів, а також специфічних податкових зобов'язань, що було потрібно виплачувати суб'єктам господарювання. Також, що вкрай важливо, ПДВ дозволив істотно знизити навантаження на суб'єктів-платників. Варто відзначити, в наше століття мають місце удосконалення не стільки ідеї податку на додану вартість, скільки процедур, завдяки яким даний вид зобов'язання існує [3, с. 503].

Так, на особливу увагу заслуговує практика держав Європейського Союзу. Як приклад візьмемо Чеську Республіку, Францію, Бельгію та Німеччину. Примітним є той факт, що правові системи перелічених держав мають єдину базу для функціонування податку на додану вартість. Таким чином, правову основу складають нормативно-правові акти Євросоюзу (Шоста директива Європейського Союзу). Виходячи з вище сказаного, має місце мінімальний поріг для ставки податку (на момент написання роботи це 15%), а також єдина база операцій платників ПДВ для всього Європейського союзу. До слова, процедура сплати податку на додану вартість в рамках союзу також існує виходячи з основоположного принципу даної міжурядової організації - вільне пересування людей, товарів і послуг.

Єдина база операцій зі сплати даного виду обов'язкових платежів створена з метою запобігання двох видів операцій:

- 1) ухилення від сплати ПДВ в зв'язку з фактичною перепродажем товарів на території країн-учасниць ЄС з мінімальними ставками по ПДВ;
- 2) відсутність компенсацій державам-учасникам, товар яких реалізовується в інших державах за рахунок продажу з кінцевою метою з боку покупця реалізувати товар на території іншої юрисдикції.

Додатковою особливістю наведених вище держав необхідно вважати і пільгові правила для сплати ПДВ. Так, ПДВ не сплачується у відношенні:

- 1) обладнання (в тому числі і імпортного);
- 2) медикаментів (місцеві / імпортні);
- 3) озброєння (якщо покупець - держава) і інших специфічних категорій товарів. У ряді країн-учасниць ЄС, наприклад, в Чеській Республіці, мають місце винятки із загального правила про мінімальну ставку ПДВ: для сільськогосподарської продукції, традиційно дотаційною в європейській унії, поширені ставки податку в 6-10% [5, с. 345].

Також особливої уваги удостоєні і процеси уніфікації, оптимізації податкового права. З досліджуваних держав двох позначених груп (як з чисельними соціальними зобов'язаннями, так і значно ліберальних) особливо для європейських країн характерна відсутність прихованих податкових зобов'язань, а також виключне наявність законодавчих повноважень в податкової сфері у парламенту. Зазначену вище особливість доповнює верховенство правових норм Євросоюзу.

На особливу увагу удостоєна процедура виключення виплат: якщо підприємство не має магазину (місця продажів) в тому суб'єкті федерації, де відбувається укладання угоди, то оплата даного виду податку фактично не відбувається - саме такий фактор сприяв активному розвитку e-commerce в Сполучених Штатах Америки. Дещо інший процес оплати має податок з продажів в Новій Зеландії та Австралії: юридичні та приватні особи, зареєстровані як платники цього обов'язкового платежу, платять податок тільки за різницю між продажами і витратами (фактично, ставка оплачується за різницю між продажем і тим, що вони купують: доходи за відрахування витрат). Це досягається шляхом підрахування отриманих коштів в якості податку з операцій роздрібних продажів і операцій, в яких суб'єкт оподаткування вже фактично виконував дане платіжне зобов'язання, шляхом оплати [6, с. 34].

Вітчизняний підхід має істотний мінус (щодо наведеного вище порядку): коли, наприклад, при експорті суб'єкт зовнішньої економічної діяльності (експортер) не отримує відшкодування фактично сплачених коштів до бюджету відразу, ПДВ безпосередньо зачіпає виробника. Так, в рамках українського податкового законодавства, в деяких випадках цей податок стає інструментом вилучення коштів, залишаючи виробника без джерела покриття сплаченого ним при купівлі ресурсів ПДВ.

Все-таки вкрай не правдивим було б твердження щодо того, що перспектива подальшого використання податку на додану вартість є загальносвітовим фіаско, оскільки аналіз правових норм наведених у цій роботі країн говорить про зворотне: при всіх складнощах адміністрування даний платіж присутній в більшості юрисдикцій і при грамотному розрахунку податкового навантаження на економіку може давати цілком відчутний результат для бюджету без спотворення тенденцій зростання.

Все ж податок з продажів слід вважати менш операційно витратним як для держави, так і для платника, оскільки немає необхідності вести підрахунок різниці між кредитом (вже сплаченими ПДВ) і податковим зобов'язанням (загальною сумою податку, отриманою за звітний період). В питанні аналізу ефективності прогресивних податків саме обов'язковий платіж з продажів кінцевому споживачу більш досконалий як для платників, так і для адміністратора податкової системи, оскільки стають мінімальними витрати для контролю і організації повернень платежів [7, с. 474].

Істотним аргументом у питанні операційних витрат необхідно вважати потребу повернення ПДВ в разі експорту товарів і послуг - зазначена процедура передбачена у всіх досліджуваних державних утвореннях, а також і в Україні.

До слова, дана особливість організації податкових відносин може навмисне використовуватися особами, зацікавленими в монополії на певні товари або послуги, шляхом політичного тиску на компетентні фіскальні та законодавчі органи держави. Зрозуміло, в умовах розвиненої правосвідомості суспільства, а також ефективних антимонопольних інструментів викладена вище можливість нівелюється.

Таким чином, коректно виділити наступні напрямки в податкових правовідносинах на світовому рівні:

1) продовження процесів становлення непрямих податкових зобов'язань та істотне зменшення навантаження, що формується за рахунок прямих податків (таких як податок на прибуток, на автотранспорт, на нерухоме майно);

2) переважання прогресивної системи нарахування виплат над негативною позначається для лібералізації податкового навантаження на економіці;

3) збільшення гарантій з боку держави щодо стабільності податкових платежів - «плаваючі» ставки податків негативно позначаються на зростанні ВВП, оскільки відсутність сталості в правовій сфері має властивість до відтоку капіталів, зниження прибутковості підприємств і, як наслідок, уповільнення позитивних економічних процесів.

Таким чином, для України вкрай необхідним слід вважати як впровадження міжнародних стандартів адміністрування податкової системи (перш за все, тенденцій спрощення виплат і нарахування таких), так і удосконалення порядку перерозподілу бюджетних коштів на користь місцевого самоврядування. Адже не лише сприятливе податкове навантаження і висока ступінь відповідальності за ухилення від сплати обов'язкових платежів, а й розуміння, безпосередня участь платників податків в процесах витрат зібраних грошей - це три фактори, що забезпечують зростання бюджетних надходжень та економічне благополуччя.

Бібліографічні посилання:

1. Інноваційні процеси у сфері оподаткування / під ред. Л. Я. Маршавиної, Л. А. Чайковскої. — К.: Видавництво “Іскра”, 2016. — 503 с.

2. Лыкова, Л. Н. Налоги и налогообложение: учебник и практикум для СПО / Л. Н. Лыкова. — М.: Издательство Юрайт, 2015. — 353 с.

3. Bodin, Jean-Paul; Ebril, Liam P.; Keen, Michael; Summers, Victoria P. (5 November 2001). The Modern VAT. International Monetary Fund. ISBN 9781589060265. Retrieved 30 April 2012 – P 345-500.

4. McLure, Charles E. (1993) "The Brazilian Tax Assignment Problem: Ends, Means, and Constraints," in A Reforma Fiscal no Brasil (São Paulo: Fundação Instituto de Pesquisas Econômicas) – P 34-76.